

§ 47 Dnr KS-2024-000717

311

Planskild passage av väg 95 vid resecentrum

Kommunstyrelsens beslut

1. Skellefteå kommun ställer sig principiellt positiv till en medfinansiering av åtgärder invid väg 95 mellan Lasarettsvägen och E4 som möjliggör planskild passage i samband med Norrbotniabanans utförande.
2. Kommunledningskontoret får i uppdrag att genomföra en dialog med Trafikverket i syfte att upprätta förslag till medfinansieringsavtal.
3. Skellefteå kommun hemställer hos Region Västerbotten att 65 miljoner ur Länstransportplanen skall få disponeras för åtgärder invid väg 95 mellan Lasarettsvägen och E4 som möjliggör planskild passage i samband med Norrbotniabanans utförande.

Sammanfattning

Kommunledningskontoret anför att samband med byggandet av Norrbotniabanans i centrala Skellefteå ska planskilda passager anläggas i anslutning till resecentrum. Eftersom oskyddade trafikanter också behöver passera den angränsande väg 95 föreslås även en planskild passage av denna. Arbetet innebär ombyggnader av väg 95 med sidoområden mellan Lasarettsvägen och E4. Finansieringen ska delas mellan Skellefteå kommun och staten. Statens del ska finansieras med medel från anläggningsprojektet för Norrbotniabanans och medel från Länstransportplanen. Förslaget är därför att medel avsatta för väg 372 (Skellefteå-Skelleftehamn) i Länstransportplanen för Västerbottens län ska omfördelas till den aktuella delen av väg 95.

Det förslag som diskuterats är att Trafikverket svarar för ombyggnad av väg 95 och utförande av den planskilda passagen samtidigt som Skellefteå kommun svarar för anslutande gång- och cykelvägar och parkmark norr om väg 95. Den bedömda kostnaden för ombyggnad av väg 95 och planskild passage är ungefär 70 miljoner kronor. Den bedömda kostnaden för gång- och cykelvägar samt parkmark är 20 miljoner kronor. Som första steg krävs att Skellefteå kommun begär att Region Västerbotten i nytt ärende beslutar att omfördela medel i Länstransportplanen från väg 372 till det aktuella objektet. Samtidigt måste Skellefteå kommun acceptera att medfinansiera åtgärden enligt förslaget. Förslaget är att 65 miljoner kronor ska finansieras från Länstransportplanen och 5 miljoner kronor finansieras inom ramen för Trafikverkets byggande av Norrbotniabanans.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-01-20 § 14
Tjänsteskrivelse, kommunledningskontoret 2024-11-13

Beslutet sänds till:

Kommunledningskontoret, samhällsutveckling
Region Västerbotten

Kommunstyrelsen

Planskild passage av väg 95 vid resecentrum

Förslag till beslut

- Godkänna medfinansiering med motsvarande 20 miljoner kronor av åtgärder invid väg 95 mellan Lasarettsvägen och E4 som möjliggör planskild passage i samband med Norrbotniabanans utförande.
- Finansiering sker via kommunens resultat det år då beslut om medfinansierings-/genomförandeavtal undertecknas.
- Godkänna en hemställan till Region Västerbotten om att 65 miljoner kronor ur Länstransportplanen ska få disponeras för utförandet,

Sammanfattning

I samband med byggandet av Norrbotniabanan i centrala Skellefteå ska planskilda passager anläggas i anslutning till resecentrum. Eftersom oskyddade trafikanter också behöver passera den angränsande väg 95 föreslås även en planskild passage av denna. Arbetet innebär ombyggnader av väg 95 med sidoområden mellan Lasarettsvägen och E4. Finansieringen ska delas mellan Skellefteå kommun och staten. Statens del ska finansieras med medel från anläggningsprojektet för Norrbotniabanan och medel från Länstransportplanen.

Beslutsunderlag

Klicka eller tryck här för att ange text.

Beslutet sänds till:

Klicka eller tryck här för att ange text.

Kristina Sundin Jonsson
Förvaltningschef

Lars Hedqvist
Handläggare

Beskrivning av ärendet

Riksväg 95 ("väg 95") är en av Sveriges viktigaste näringslivsvägar där en stor del av trafiken utgörs av tunga transporter för energi-, skogs- och gruvnäringen. Skellefteå kommun benämner vägen "Norra Järnvägsgatan" i centrala Skellefteå eftersom den även är en betydelsefull stadsgata. Trafiken på väg 95 genom centrala Skellefteå uppgår till ungefär 10 000 fordon per dag. I de prognoser som Trafikverket gjort tillsammans med Skellefteå kommun framgår att trafiken sannolikt kommer att öka till 14 000 fordon per dag år 2040. Det är en stor trafikmängd relaterat till vägens utformning med ett körfält i vardera riktningen och anslutningar till omgivande stadsgator. Trafikverket är väghållare för väg 95 och därmed ansvarig för dess funktion samt drift och underhåll.

För närvarande projekterar Trafikverket Norrbotniabanans sträckning genom centrala Skellefteå. Trafikverket har lämnat ansökan om byggstartstillstånd till regeringen för Norrbotniabanan mellan Skellefteå och Dåva i Umeå kommun. Förhoppningen är att regeringen kan besluta om att byggprojektet får inledas 2025.

Trafikverkets projekteringsarbete har skett i nära samverkan med Skellefteå kommun. På så sätt har utformning tagits fram på nya planskilda passager av den kommande järnvägen. I centrala Skellefteå blir passagerna långa eftersom Norrbotniabanans ska omfatta tre järnvägsspår för önskad trafikering. För närvarande diskuterar Trafikverket och Skellefteå kommun detaljerade lösningar på de trapphus som ska leda till den nya stationens perronger samt dess anknytning mot det resecentrum som kommunen ska uppföra. Skellefteå kommun har särskilt medverkat till att passagerna under järnvägsspåren ska utföras bredare och ljusare än standard i syfte att öka tryggheten. De nya lösningar som projekteras kommer innebära en avsevärd skillnad mot den befintliga passagen under järnvägen. Oskyddade trafikanter kan idag passera järnvägen i en planskild passage som alltså kommer att ersättas med en betydligt bättre lösning.

Väg 95 måste oskyddade trafikanter för närvarande korsa i en plankorsning som regleras med trafiksignaler. Förutom att signalerna begränsar kapaciteten på väg 95 är säkerheten lägre för oskyddade trafikanter än vid en planskildhet. Dessutom väljer en del oskyddade trafikanter att passera väg 95 utan att nyttja signalregleringen. Oskyddade trafikanters passage av väg 95 har under de gångna åren medfört ett antal olyckstillbud. Skellefteås växande befolkning och näringsliv medför en ökande trafik på väg 95. I de omgivande stadsdelarna Norrböle och Centrala stan byggs bostäder samtidigt som olika verksamheter utvecklas. För närvarande byggs sjukhuset ut liksom att skolor och betydelsefulla handels-, fritids- och rekreationsområden behöver nås på enkla sätt.

Utbyggnaden av ett nytt resecentrum vid järnvägen kommer att öka kollektivtrafiken liksom att fler går och cyklar i området. Tidiga prognoser visar att resecentrum Skellefteå kommer att få 4-6 000 dagliga besökare och resenärer. Trafikverket och Skellefteå kommun gör tillsammans bedömningen att fler resande och mer trafik kommer att öka konflikterna där väg 95 korsas av gång- och cykeltrafik.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Förslaget är därför en omläggning av linjeföringen på väg 95 och en planskild passage för oskyddade trafikanter i resecentrumområdet. Samtidigt måste sidoområden till väg 95 byggas om. Förutom att åtgärden skapar en trafiksäker passage av allmän väg blir det också en del i att knyta samman viktiga och växande stadsdelar. Därför är slutsatsen att kostnaden för åtgärden, som preliminärt uppgår till 90 miljoner kronor, bör delas mellan stat och kommun. Någon statlig finansiering av åtgärden finns inte budgeterad.

Förslaget är därför att medel avsatta för väg 372 (Skellefteå-Skelleftehamn) i Länstransportplanen för Västerbottens län ska omfördelas till den aktuella delen av väg 95. Det förslag som diskuterats är att Trafikverket svarar för ombyggnad av väg 95 och utförande av den planskilda passagen samtidigt som Skellefteå kommun svarar för anslutande gång- och cykelvägar och parkmark norr om väg 95. Den bedömda kostnaden för ombyggnad av väg 95 och planskild passage är ungefär 70 miljoner kronor. Den bedömda kostnaden för gång- och cykelvägar samt parkmark är 20 miljoner kronor. Som första steg krävs att Skellefteå kommun begär att Region Västerbotten i nytt ärende beslutar att omfördela medel i Länstransportplanen från väg 372 till det aktuella objektet. Samtidigt måste Skellefteå kommun acceptera att medfinansiera åtgärden enligt förslaget. Förslaget är att 65 miljoner kronor ska finansieras från Länstransportplanen och 5 miljoner kronor finansieras inom ramen för Trafikverkets byggande av Norrbotniabanan.

Eftersom byggstartstillstånd för Norrbotniabanan saknas är tidpunkten för utförande osäker. Om ett tillstånd kommer i närtid bedöms entreprenadarbeten för Norrbotniabanan i Skellefteå kunna inledas 2026 och ett utförande av den aktuella åtgärden bör kunna ske i perioden

SKELLEFTEÅ KOMMUN

2028-2030. I första hand behövs nu ett beslut hos Region Västerbotten för omfördelning av medel från väg 372 till väg 95. I praktiken är detta samma väg men med olika namn. Avsättningen i Länstransportplanen för väg 372 omfattade 100 miljoner kronor under nuvarande planperiod. Syftet var att öka framkomlighet och trafiksäkerhet.

Väg 372 är utförd med hög bärighet och en bred sektion samtidigt som de geotekniska förutsättningarna är utmanande (särskilt beträffande sulfidleror men även järnsand). Det innebär att åtgärder är komplicerade att utföra och därmed kostsamma när både framkomlighet och trafiksäkerhet är viktiga. Trafikverket har genomfört en Åtgärdsvalsstudie för hela väg 372 som visade på ett stort antal möjliga åtgärder. De åtgärder som Skellefteå kommun velat prioritera har en kostnad som överstiger den avsatta budgeten. Eftersom de flesta kopplingar till väg 372 dessutom är kommunala gator har Trafikverket krävt att Skellefteå kommun ska svara för stora delar av kostnaden. Skellefteå kommun har ifrågasatt denna inställning. Samtidigt finns den osäkra lokaliseringen av ny E4 sträckning med i bedömningen.

Därför har Skellefteå kommun och Trafikverket inte kunnat bestämma sig för någon bestämd åtgärd. Men diskussionen mellan parterna fortsätter och dessutom har arbetet med planering för en ny Länstransportplan inletts. Det innebär att nya möjligheter till finansiering skapas. Beträffande Skellefteå kommuns medfinansiering i det aktuella ärendet (20 miljoner kronor) får den inarbetas i kommande års budgetarbeten. Det är först sedan Region Västerbotten tagit ställning till en omfördelning som Skellefteå kommun och Trafikverket kan ta fram en överenskommelse. Då bör också en bättre bedömningen finnas om tidpunkten för utförande och behoven av finansiering.

Ovanstående finansiering är ett bidrag till statlig infrastruktur vilket innebär utgiften ska bokföras som en driftkostnad. Den legala förpliktelsen uppstår när kommunen beslutar om och undertecknar medfinansierings-/genom-förandeavtal. I samband med detta ska den ekonomiska händelsen redovisas som en kostnad. Om kommunen innan beslut om genomförandeavtal om medfinansiering beslutar om en avsiktsförklaring (exempelvis i form av en överenskommelse) avseende medfinansiering utgör detta en ansvarsförbindelse som ska redovisas i bokslutet.